

0722 531 385
646 518 1014

השבוע בקו
א לעכטיגע פרשה
מדי שבוע עולה שיעור הנפלא
א חסידו של בליק אויף די פרשה
פנימיות הפרשה
בדרך העבודה
מרה"ח נפתלי ערלאנגער שליט"א
מדי יום רביעי בשלוחה 9

להתאהב

גלייזן שבועי לגילוי אור הנשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' ותלמידיו

הלימוד היומי בספרי חסידות

לשבוע הבעש"ט
ספ"ה ק' כתר שם טוב

יום	סימן
ראשון	שב (1)
שני	שב (2)
שלישי	שנא
רביעי	שנב (1)
חמישי	שנב (2)

פרשת היי שרה תשפ"ג / גלייזן רל"ג

דיבורי חסידות

עבודת הפרשה מספרי החסידות - בשפת המעשה

דוה אפני

נקודה מוזק דא"ח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הבוטח בה' ומכיר שהשפע אינו תלוי בשום סיבה אלא בה', זוכה לשפע בלי גבול

ואברהם זקן בא בימים וה' ברח את אברהם ככל. וצריך להבין מהו המשמעות והכוונה של בא בימים. ומפורש בפסוק, שהשכר על זה שבא בימים הוא שנתברך מהש"ת בעצמו. וגם זה צריך להבין מהו השייכות ביניהם.

ויש לפרש על פי המדרש (בראשית רבה ט, א) שדרשו 'מי בכס ירא ה' - זה אברהם, 'שומע בקול עבדו' - אשר שמע הקב"ה בקולו של עבדו, 'אשר הלך חשכים' - שבא מאספמיא וחברותיה ולא היה יודע היכן, כאדם שהוא שרוי בחושך, 'ואין נוגה לו'. ומי היה מאיר לו, הקב"ה היה מאיר לו בכל מקום שהיה הולך. 'בטח בשם ה' וישען באלוקיו' - ומצאת את לבבו נאמן לפניך.

במידת הבטחון יש כמה מדריגות, וכפי גודל הבטחון כן הוא ההשפעה מלמעלה. והמעלה העליונה ביותר בשלימות הבטחון הוא, כנודע מהבעש"ט ז"ע, שאף שיש סיבות טבעיות שדרכם מושפע השפע בעולם הזה, מכל מקום הוא בוטח בהש"ת בעצמו, ללא כל התעסקות בהסיבות, ואינו מתייחס כלל להסיבות ולהחשיב אותם כחלק מההשפעה, אלא בטחונו בכל עת ורק על הש"ת בעצמו, מקור כל ההשפעות. וכלשון הפסוק 'והיה ה' מבטחו', שגם המבטח שהוא הסיבות ודרכי ההשפעה, אינו רק בהש"ת בעצמו.

ועל ידי זה זוכה שמקבל השפע מלמעלה מהש"ת בעצמו, בלי כל צמצומים, ומופשט מכל הלבושים החיצוניים, שהרי מאמין בהקב"ה בעצמו, ולא בכל הסיבות למיניהם. וכפירוש הרבי ר' זושא ז"ע (מאור עינים ואתחן) על הפסוק (מלאכי ג, י) 'והריקותי לכם ברכה עד בלי די', 'והריקותי' הוא מלשון אריק חרבי, והיינו שיושפע שפע וברכה מרוקן ומופשט מלבושים מוגבלים, 'עד בלי די' - שדי הוא מלשון הגבלה, והיינו שכל ההגבלות והצמצומים בטלים.

זה היה מדריגת אברהם אבינו ע"ה כפי שהפליג חז"ל במדרש הנ"ל, שאף שהש"ת ניתקו מכל משפחתו וסביבתו הטבעיים בצורה של חוסר ידיעה והסתר, עם כל זה אברהם אבינו ע"ה בטח בהש"ת ללא כל חשבונות, וסמך עליו ית' לגמרי בנאמנות מוחלטת בכל המצבים, ולכן נתהפך כל ההסתרות לטובה ולאור הש"ת, ולישועות למעלה מהטבע. וזהו כוונת הפסוק 'ואברהם זקן בא בימים', שהאיר את כל סוגי הימים והזמנים, מכח האמונה והבטחון בהש"ת, ואף זמני החושך, ללא התפעלות מהמציאות החיצונית. ועל כן זכה לברכת הש"ת בעצמו, ובכל האופנים והמצבים. כי זהו הנגהת הש"ת המושפעת ע"י שלימות הבטחון.

וזהו לימוד עבדונו גם כן, אף שאינו במדריגת בטחון הנעלה כצדיקים. שהרי צריך שיגיעו מעשינו למעשי אבותינו, מלשון נגיעה כל שהו. ועל כן אף שאנו צריכים להשתדל על ידי עשיית הסיבות טבעיות, מכל מקום עלינו להתאמץ בעבודת הבטחון, ולזכור שכל השפע הוא רק מהש"ת ואינו תלוי כלל בהסיבה טבעית. ואפילו בהיותו בשפל המצב מתחזק כמה רגעים במדת הבטחון ומשתוקק להש"ת, ומיד זוכה להארה עליונה ומתברך מהש"ת בעצמו.

מקור: רעוא דרעוין תשע"ז; הדעה והדיבור ר"מ

לאהוב חסד

חולף גוי במקום, ואינו מסוגל להבין. למה אתה מחלק? מישהו ביקש ממך? הרי יש בר ענק עם כל מיני משקאות

מכון לדברינו שבזה תהיה ניכרת שיש בה מדת גומלת חסדים, וע"כ ראוייה ליכנס בביתו של אברהם שהוא עיקר ומקור החסד.

ומחדש ה'באר מים חיים', שבאמת עמדה שם רבקה עם כדה לחלק מים לעוברים ולשבים, מטוב לבה השופך חסד לכל חי. 'מתחיל הקרא 'והנה רבקה יוצאת', שתיבת 'והנה' אין לו פירוש. ולפי דברינו יאמר שיצאה בחנינת רבקה בצדקתה הגדולה לעשות חסד לעוברים ושבים, ולכן כתיב 'זכרה על שכמה', ולכאורה יש לדקדק בלשון 'זכרה', שנראה כאילו מדבר בדבר הידוע, ועדיין לא נודע לנו אם היה לה כז על שכמה. אכן הכתוב מורה לנו צדקות רבקה שלא היתה הולכת כדרך שאר הנשים ככוונת חזרה להביא מים אל ביתה, וכאן אין הכוונה כי אם על היציאה שלשם זה יצאה לפעול פעולתה לעשות חסד, 'זכרה' - הידוע לה לפעולתה 'על שכמה', למלאות מים בכדה לכל'. דורי דורות ממשכים צאצאי רבקה אמנו לעמוד ולחלק מים ופספי לעוברים ושבים, ולא רק זאת. אותה מידה של אהבת חסד, לעשות חסד מצד עצמו, להיטיב גם כשאין שנורר בפתח - היא עבודה נצחית.

אהבת חסד

יהודי מצווה להתדבק במידותיו של הש"ת, אשר זן את העולם כולו בטובו בחסד וברחמים. חסד ה' אינו מוגבל לפי צרכי וחסרונות וכלי המקבל, אלא שופע על גדותיו. חסד הש"ת הוא טבע הטוב להיטיב, ואת זה אנו צריכים לרכוש בעצמנו: חסד ללא הגבלה. טוב השופע על גדותיו. עלינו לעשות חסד לא כי נכמרו רחמינו על דלותו של פלוני, אלא לעצם תכלית ההטבה. לחשוב מחשבות כיצד אפשר להיטיב ולתת, לפני שמישהו ביקש בכלל. ואם העני כבר ביקש מאתנו משהו, ניתן לו עוד משהו שלא ביקש.

וכפי שמסיים הרמ"ק מטשעוראנוויץ ז"ע שהתורה מספרת לנו כל זה, כי זוהי עבודתו של כל יהודי. 'וענין תראינה שכמה וכמה מעלות טובות שברבקה העלים הקרא מהסיפור, ורמזו בלשוננו דרך רמז שיהא נשמע מרמז הכתובים מעלות טובות שבה - כענין ריצת הבאר, וברכת מעשי ידיה, שהוא רק ברמז המקראות. והמעלה הקטנה והזוטרת לגבי ידיה - שהוא עשיית ואהבת רדיפת החסד, סיפר הקרא באורך, כאמור 'וגם גמליך אשקה', שנכלל כתיבת הענין בהנסיגון ואח"כ בהמעשה. והטעם הוא שהדבר הנעשה בצדקתה ע"י בחינתה ודרגתה הגדולה, ואין לנו ללמוד ממנה עבודת גבוה איך נעבוד את ה' אלקינו בה שנהיה גם אנחנו עושין כעשייתה לעשות בזה נחת רוח למי שאמר והיה העולם - קיצר בזה הקרא ורבייה ברמז הכתובים. אכן העשיות חסד הלז שממנה נובל ללמוד דרך אהבת ועבודת ה', ואיך לאחז במדת החסד הגדול, ולתהנהג עם העני שכסבר בא לגנודו, להוסיף על שאלתו מצד מדת הטוב הענין יפה - דרך הזה מירשנו לנו התורה הקדושה בפירושו ללמוד ממנה ולהיות גם אנחנו עושין כמעשהו'. נעשו כאן ניסים למעלה מדרך הטבע לרבקה אמנו; הבאר עלה לקראתה, המים נתברכו בידיה - וכל זה רק ברמז בכתובים. דווקא מידת החסד שהיתה כאן נתבארה ונכפלה עוד ועוד. לומר לנו: כך צריכה להיות אהבת החסד של יהודי!

'רי איד, איר ווילט אפשר אל גלעזל קאלא?..."

עומד יהודי בעיצומו של מאורע, בידו הימנית בקבוק פפסי, בידו השנייה כוסות, ועל פניו חיוך נצחי, ומחלק. הוא לא מחכה שביקשו ממנו. הוא ניגש לכל אחד ומציע, "א גלעזל קאלא אפשר?..."

חולף גוי במקום, ואינו מסוגל להבין. למה אתה מחלק? מישהו ביקש ממך? מילא אם היו רוקדים עכשיו או שלא היתה שתייה והקהל התייבש. אך לא. יש בר ענק עם כל מיני משקאות על כל אורך האולם, אף אחד לא רוקד ולא מתאמץ, למה אתה כל כך להוט לחלק שתייה?

"על מי אתה מרחם?", מתפלא הגוי, "מה אכפת לך שאנשים ימאגו לעצמם את הכוס?..."

נו, וואס פארשטייט א גוי. יהודי לא רק מרחם, יהודי אוהב לתת. לא רק כשהלה נזקק ומסכן, אלא גם כשהזולת לא נמצא בשום מצוקה - נחפש איך להיטיב לו.

זהו כלל ישראל - מהות של חסד מצד עצמם, "טבע הטוב להיטיב", גם כשלא מבקשים, גם כשאין נזקקים.

חסד לעוברים ושבים

השבוע אנו למדים בפרשתנו, כי המידה הבולטת של יהודי, אותה חיפש אליעזר כאשר עסק במלאכת השדכנות ליצחק אבינו, הינה מידת החסד. הוא קבע לעצמו סימן: הנערה אשר תעסוק במידת החסד, היא ראוייה להיות אִם אומנתו.

מבאר ומחדד ה'באר מים חיים' בספרו הקדוש 'סידורו של שבת' (השורש הראשון, עף ד') כי מידת החסד של יהודי, אותה חיפש אליעזר ברבקה, הינה דווקא חסד ללא תנאי. לא כי פלוני צריך משהו, לא כי הוא מסכן ונזקק - שזה בכלל נובע מרחמים. חסד של יהודי נובע מכך שהוא רוצה לתת. גם אם כל באי עולם היו מיליארדרים, היה יהודי מסתובב ומחלק סיגריות ביניהם... ואילו כאשר כן ישנם נזקקים, אזי יהודי אינו מסתפק במיליון חסרונותיהם, אלא מוסיף עליהם עוד. אין לך לסעדוה שבת? בא תיקח גם כסף לביגוד חדש. חסר לך לנישואי הילדים? אתן לך גם מתנות לנכדים.

זה מה שחיפש אליעזר אצל רבקה. "זהה היה תחלת נסיונו של אליעזר. והוא דרך עשיית מדת החסד, והוא כראות בעל החסד אשר העני מפיל תחנוניו לפניו ומבקשו להעניק לו מטוב ברכותיו ומנז כבשיו יתחמם, ואמר בלבו: אף אם אמלא משאלותיו לא אקיים בעל כי אם מדת המרחם לא מדת החסד. ומה עושה? הולך ומוסיף לו על שאלתו ליתן לו מה שלא שאל מאתו, כדי שיהא בבחינת גומל חסד שרודף בתר הדל להשפיע לו מטוב חסדו כאשר בארנו. ולכן העמיד נסיונו על זה, אם יאמר אליה 'הגמיאני נא מעט מים מכרך' - ותאמר מעצמה 'שתה וגם גמליך אשקה'; ויתראה מזה גודל מדת החסד שבה שרצונה דוקא לגמול חסד מעצמה, ועל כן מוסיפה על שאלתו - 'אותה הוכחת לעבדך ליצחק', ועל כך פירש רש"י 'ראוייה היא לו שתהא גומלת חסדים וכדאי ליכנס בביתו של אברהם' -

התקדשות

למה עיקר עבודת הקדושה בעניינים גשמיים, תלויה במחשבה? ומה היא דרך העבודה השווה לכל נפש בזה?

הדרכה ב' סעיף י"ט

רבינו ממשך לבאר את עבודת האדם לידבק בהקב"ה בכל המדות שבלב [וכבר נתבאר מדת חסד גבורה תפארת נצח הוד]. וכן ידבק להקב"ה במדת היסוד שענינה היא התקשרות, כי מדת היסוד אינה מדה ותכונה חדשה, אלא היא מקבצת את כל המדות שלפניה [חסד גבורה תפארת נצח והוד] ומאחדת אותם שיהיו מקושרים אל המטרה, והיינו שיהיה תמיד מקשר עם מה שבתו פבורא ותקשר שמו שבוה הוא משתמש עם כל מהותו וכוחות נפשו אל המטרה הראויה שהיא דביקות הבורא יתברך, ולא יפסק אפילו רגע אחת לפנות מהשבתו ד'קברים אחרים שבאופן זה הוא מנצל כוחות שלימות נפשו לדברי הבל ומקשרם לכוחות זרים, ולכן יזהר מאוד שלא לפנות מחשבתו לדברים אחרים כי כשפונה מהשבתו ד'קברים אחרים אזי נקרא הם ושלום עובר אלהים אחרים כי עבודה זרה פירושה שנותן חשיבות ומציאות לכוחות זרים על ידי מתבטל להם ועובר אותם, וכאשר האדם מפנה כוחות נפשו לדברי הבל ונותן להם מציאות וחשיבות, זה נחשב בדקות פגם של עבודה זרה, כמו שקרוב (דברים יא. טו) 'ספרתם הינו כשפרם הם ושלום מ'דבקות השם ותקשר, אז חס ושלום יעבדכם אלהים אחרים' כמו שפירש הבעש"ט ז"ע, [מובא במאור עינים' פרשת שמות, וכתב שם דמימרא זו היא מרגלא בפומיה, וכן הובא בשם הבעש"ט בדגל מחנה אפרים בכ"מ].

ז"ע על הנושא הזה... המשפיע זוכר איפה זה כתוב? נראה לי שזה בספ"ק 'עבודת ישראל'...

משפיע: אכן כך. זה בפרשת שלח, הבה נעייין בלשונו הקדוש: **הנה הצדיק הקדוש מהו? משולם זיסל מאניפאלי אמר, כשהאדם אוכל בתאוה לפי דמיונו שאי אפשר לחיות בלא אכילה ושתיה, בוודאי מן הנמנע שירים ניצוצי הקדושה שבתוך המאכל למעלה. רק אם האדם חכם ומשכיל על דבר, ואומר בלבו הלא בוודאי אם הבורא ב"ה רצה שנחיה בלי אכילה, בוודאי היה אפשר להתקיים כמו עתה, אלא שהבורא ב"ה רצונו להחיות נפש כל חי על ידי אכילה, ועל ידי זה אני מוכרח לאכול בקדושה וטהרה שאני עושה רצונו בזה, ואז יש בכח אדם להרים ניצוצין קוישין לשורשם... ודפח"ח.**

אז מה כתוב פה? שהעיקר הוא איפה מונח ראשו של האדם! אוואו ליגט זיין קאפ! עיקר השאלה היא האם הוא מתייחס רק לחיצוניות של האוכל והדברים הגשמיים, שאז שוקעת כל מציאותו בחלק הגשמי החומרי שלהם. או הוא חושב ועסוק בתכלית הפנימית והמטרה שלהם, שאז הוא נדבק בחלק האלקי שיש בכל דבר גשמי, לאוכל בקדושה וטהרה.

יוס"ל: אז בעצם דיברנו עכשיו שלא יאבד עשתונותו עבור דברים גשמיים, לא רק בחיצוניות אלא גם בפנימיותו לא יתלהט אחר הגשמיות, אלא מחשבתו תהיה עסוקה בחלק הרוחני של כל דבר גשמי.

משפיע: כמובן אבל שזה לא הולך ברגע אחד. צריכים לעבוד על זה לאט לאט.

יוס"ל: אני מבין שזה לא הולך בפעם אחת. אבל אנו מדברים כל הזמן רק על ההסתכלות של האדם על הדברים הגשמיים, אבל מה עם העבודה של 'קדש עצמך במותר לך'? הרי זה גם עיקר גדול בכל הנוגע לדברים גשמיים...

משפיע: הוא אשר דיברנו! כל מה שדיברנו עתה זה היא תמצית יסוד מדת 'הקדושה' שהיא מדת היסוד, שעיקרה היא 'קדש עצמך במותר לך' והיינו שבכל עסקי האדם אף בענייני הגשמיות יהיה דבוק וקשור בחלק 'הקדושה' שהיא חלק האלקות המחיה ומהוה אותם, ולא יימשך אחר הצורה והלבוש החיצוני שלהם. ועתה בלימודינו שהגוף והחומר מדת היסוד' אנו רואים שרבינו קורא למדה זו **התקשרות**, וכלשונו הקדוש: **ש'יהיה תמיד מקשר עם מה שבתו פבורא ותקשר שמו' דהיינו שהמחשבה שלו לא תהיה עסוקה עם התענוג והרווחים האישיים שיש לו מכל דבר, אלא יחשוב על המטרה האלקית שיש בכל דבר ודבר.**

יוס"ל: אבל הרי 'קדש עצמך במותר לך' עיקרו היא הפרישות, לפרוש אפילו מדברים המתירים, וגם להפסיק באמצע ההנאה, וכדומה?

משפיע: נכון, אבל כל זה חלק מכל הסוגיא הנקראת 'קדושה', כי קדושה פירושה להיות עסוק וקשור בחלק הרוחני ולפרוש ולהתנתק מההתקשרות והחיבור לחלק החיצוני והגשמי. ובכדי להגיע לזה צריכים להכניע את הגוף ולהשתמש גם באמצעים חיצוניים שיגרמו שהגוף והחומר לא ישתלטו על הנשמה והמחשבה, וכך יוכל להיות עסוק בחלק הקדושה שבכל דבר. אבל אם יעסוק רק בחלק המחשבה, ואילו בחלק המעשה ישקע לגמרי בהנאותיו הגשמיות, אזי הוא רק מרמה את עצמו, כי בעצם הוא עסוק לספק את רדישת גופו החומרי לגמרי, כי אם אכן הוא עסוק ודבוק רק בחלק הקדושה מה אכפת לו להפסיק לכמה רגעים? ולמה אכפת לו לוותר על איזה סוג של מאכל וכדומה? ולכן עיקר עבודת ההתקדשות משולבת במעשה ומחשבה יחדיו, שיש להכניע את החומר שלא לתת לו הכל כרצונו, וגם להשקיע את המחשבה בחלק הקדושה והרוחני שלהם. עבודה זו 'מקשרת' את החלק הגשמי והחלק הרוחני של האדם ושל הצרכים הגשמיים שלו.

כל מיני מדריגות של פרישות וקדושה שלא להרגיש את טעם המאכל, אבל קשה להגיד שמי שלא הגיע למדריגה הזאת חסר באנושיות שלו...

משפיע: בא ואסביר לך את כוונתי. אם כל מהות האדם היתה רק החלק החיצוני שבו, אז היתה צודק שברגע שהוא שומר עצמו שלא לצאת מגדרו בעבור דברים גשמיים - היה נחשב לאדם נורמלי. זה אכן הצורה של גוי שהרי גם אצל הגויים שייך כל מיני דרכי נימוס להתנהג כבן אדם ולא כחיה טורפת ביער. אבל כל הנימוסים הם רק כלפי חוץ, כי בחלק החיצוני מובדל האדם מן הבהמה והחיה שביער, אבל בפנימיות נפשם, וכך גם בתשוקות הלב ותכלית החיים, הם שייכים באמת לעולם החומרי והגס, וממילא אין שום פחיתות אם כל מחשבתם ותשוקת לבבם שקועים בהבלי העולם הגשמי, כי זה מה שהם באמת! העיקר שבחיצוניות ייראו כבני אדם.

אבל יהודי הוא הרי דבר אחר לגמרי! הרי כל מהותו היא הפנימיות שבו, הנשמה שלו, וכאשר אנו מודדים אם הוא מאבד עשתונותו עבור דבר גשמי, אינו נמדד רק לפי ההתנהגות החיצונית, אלא זה תלוי גם איפה המחשבות ותשוקות הלב שלו! אוואו איז זיין קאפ! ולכן כאשר הוא מתיישב ליד קערת האוכל ומחשבתו שקועה ועסוקה רק בחלק הגשמי של האכילה, ושוכח לגמרי מהותו האמיתית ומתבטליתו הנצחית, בעצם קורה כאן אותו דבר ממש! האדם נאבד לגמרי בצלחת! דער מענטש האט זיך פארלוירן פאר עסן! נכון אמנם שבחיצוניות הוא שומר על צורת האדם שלו, אבל החלק האנושי הפנימי שלו טבע בצלחת!

יוס"ל: אוהא, זייער שארף! אני מבין אמנם את מה שהמשפיע אומר, אבל זה עבודה... אי אפשר לומר שקל להגיע לזה... וכי יכולים לדרוש מכל אחד שלא להרגיש ושלא לחשוב מטעם האוכל?

משפיע: מה פתאום! וכי שמעת ממני שאסור להרגיש את טעם האוכל? וכי דיברתי על מדריגות אלו? מותר לך להרגיש את טעם האוכל, אבל השאלה היא איפה הראש שלך מונח? יכולים להרגיש את טעם האכילה ולזכור את תכלית האכילה, לזכור שטעם האכילה היא חיות אלוקית, ובכלל כאשר האדם ניגש לאכילה ומתבונן שבעצם כל הרגשת הרעב וצורך האכילה בא מהקב"ה לבדו, וזה שהאוכל משיביע ומרגיע את הרעב בא גם הוא מהקב"ה, וממילא ברור שיש כוונה עליונה בכל זה שרצה הקב"ה שיהיה דווקא כך, וממילא מרגיש שהחיות האמיתית נשפעת עתה רק מהקב"ה! אלא שרצונו הלבשי של חיות האדם על ידי האכילה.

להיות מקושר במחשבתו

יוס"ל: אני זוכר שיש איזה שהוא מימרא של הרבי ר' זושא

בזיונות סביב ה'בר'...

יוס"ל: סליחה על האיחור, הייתי בחתונה של אחד מחבירי, חשבתני גם לאכול שם, אבל למעשה לא הייתי מסוגל כלל לאכול, אז נשארתי גם קצת רעב...

משפיע: לא היית מסוגל לאכול? מרוב שמחה? מרוב התרגשות?

יוס"ל: לא. לא בגלל זה. פשוט לא יכלתי לסבול את הבלגן סביב ה'בר'! אנשים עומדים ואוכלים, פשוט לא הייתי מסוגל לראות את זה... לא עמדתי ממש קרוב, אבל מן הסתם הוציאו אז מהמטבח איזה מאכל מסוים האהוב מאוד על הרבה אנשים, ואז... קשה לי אפילו לתאר מה נעשה שם... איזה חטיפות... בקיצור, לא הייתי מסוגל לאכול! יצא לי כל התיאבון!

משפיע: אתה צודק, זה באמת לא לעניין. הרגשה שלך מובנת מאוד. א איידעלע געפיל. אבל אתה הרי יודע שאני אוהב לנתח עניינים. הבה נראה אם נוכל להוציא איזה נקודה הנוגעת לנו. תחילה הייתי רוצה שתסביר לי במילים ברורות מה החסרון בצורת האכילה הזאת?

יוס"ל: פשוט, זה נראה מגושם. אין לזה צורה אנושית. זה פשוט לא מתאים לאנשים מבורגים להתלהב כל כך מאיזה מאכל...

משפיע: אתה צודק. הסברת את זה טוב. אבל אתה מדבר רק על החלק החיצוני שבוה. ולפי דבריך, כאשר אדם לוקח ברוח את המאכל, ומתייטב כראוי ליד השולחן, ואוכל בצורה מוכבדת - אז הכל טוב וישר...

יוס"ל: כן. לכאורה. כי פשוט אין לזה שום טעם כשרואים אנשים בעלי שכל שפשוט שוכחים מכל אישיותם בעבור צלחת אוכל... זה פשוט בזיונות...

משפיע: טוב מאוד. אבל אני רוצה שתתיק את ההבנה הזאת גם כאשר יושבים ואוכלים באופן נורמלי...

יוס"ל: דהיינו?

הנשמה טבעה בצלחת

משפיע: הרי החסרון בחטיפת האוכל היא שאדם המאבד את האישיות שלו עובר איזה מאכל, זה מבטא שכל מחשבתו נפשו מונחים באכילה. וממילא זה שייך גם באופן דק יותר גם כאשר בחיצוניות הוא שומר על כבודו ואוכל בצורה מכובדת, אבל ראשו לבו שקועים בטעם ומראה האכילה, ובאותה שעה אין הוא חושב על כלום חוץ מעצם ההנאה. הוא גם בעצם כמו ההוא המאבד את אישיותו עבור האכילה, רק שאצלו זה לא ניכר כלפי חוץ... אבל למעשה גם הוא ראשו ולבו שקועים לגמרי בגשמיות.

יוס"ל: אבל זה כבר שייך יותר לחלק העבודה, בוודאי שיש

<p>1000 גליונות לזיכוי הרבים</p> <p>נדרסת החתן אברהם יצחק ועליקאוויטש שליט"א לרגל נישואיו למלול טוב</p> <p>מכת פירוש המשניות והן תולדותיו ורוב הפנים בתנאים כשריא</p> <p>שיתקים ביום רביעי באולם 'נות ירושלים'</p>	<p>לעילוי נשמת</p> <p>הרה"ח ר' אשר ב"ר יוסף ז"ל וזאביל ערנ זצ"ל</p> <p>נדרסת חתן הרה"ח ר' אברהם יצחק בריון שליט"א</p>	<p>2000 גליונות לזיכוי הרבים</p> <p>מקדש לעילוי נשמת האה"ח מרת אסתר מלכה בת'ר אליהו ע"ה שטיינבערג</p> <p>מזכ"ר חתן</p> <p>על ידי בנת הרה"ח ר' נחום שטיינבערג שליט"א ודעת הרה"ח ר' אשר אנשיל ליכטנשטיין שליט"א</p> <p>נדרסת חתן הרה"ח ר' חיים מאיר הירש שליט"א</p>	<p>2000 גליונות לזיכוי הרבים</p> <p>נדרסת הרוציה כעילום שם שליט"א להודיא לדי על כל הטוב אשר נמלחו</p> <p>מכת פירוש המשניות והן תולדותיו ורוב הפנים בתנאים כשריא</p>	<p>2000 גליונות לזיכוי הרבים</p> <p>נדרסת החתן אברהם יצחק ועליקאוויטש שליט"א לרגל נישואיו למלול טוב</p> <p>מכת פירוש המשניות והן תולדותיו ורוב הפנים בתנאים כשריא</p>
---	--	--	---	---

להוסיף (כביכול) לאין סוף

מעלת העבודה של היהודי ומה היא עומק קדושת הצדיקים? ולמה גם ההשגות המוגבלות של היהודי קדושים בקדושת אין סוף? עומק העניינים

אין סוף ב"ה שהוא המצוות, וקדושת היהודי באופן של כוחות גבוליים מושגים, בזה גופא מתקיים הכוונה עליונה, וכביכול ב"ה דר בתחתונים, וזה מעלת הצדיקים שעל ידם נשלמה כוונת השי"ת עצמו, אין סוף ב"ה וב"ש.

ד

חיבור לאין סוף על ידי ה'סוף'

וכשנשכיל היטיב על הדבר, ניווכח שאלמלא עבודת הצדיקים, ודחילו ורחימו שלהם, לא היה נחשב כלל עצמיות הקדושה של היהודי של כל מצוה, אף שהם הארה אין סופי - אור אין סוף, ודוקא אחר העבודה והמסירות נפש של בני ישראל - הצדיקים, אשר מגלים ע"י עבודתם את אור אין סוף הטמון בפנימיותם, שוב גילש חשיבות עד אין חקר לעצם קדושת היהודי ועצם המצוות.

ונקח לכך משל מהיהודי שקיבל מהחזון איש את גרעיני האתרוג המיוחס, שבהם נטעו את אתרוגין ז' חזון איש המפורסמים. הרי אין ערוך לחשיבות אותם גרעינים בודדים, ואילו ישרפו אותם גרעינים, זה כליון נורא יותר, משריפת אלפי רבבות פרדסים, כיון שזה הכח ההיולי של כל האתרוגים המהודרים לעשרות דורות עד אין שיעור.

אך לו יצוייר שאין שום אפשרות בעולם לנטוע גרעינים יקרים אלה, ואין שום אפשרות בעולם שיצמחו, אזי אע"פ שבמציאות נמצאים הם בעולם, מ"מ הרי שוב אין להם שום חשיבות, והרי זה כמי שאינם בנמצא כלל. ואף כח היולי שבהם הוא כלא היה, כי כ"כ הוא בכל כח היולי, שכל חשיבותו הוא רק אם יש באפשרות להוציא מכח אל הפועל, אבל כח היולי שא"א להוציא לעולם כלל, כמי שאינו דמי, כי רק כשהוא יוצא לפועל מתגלה חשיבותו למפרע (כי הרי כח היולי נעלם לגמרי, ואין לנו בו שום הפיפה כלל אלמלא יצא אל הפועל, ורק אם אפשר להוציא אל הפועל, שוב מתגלה חשיבתם למפרע לאין ערוך, יותר ויותר ממה שיצא אל הפועל).

ועל דרך זה רק כאשר בני ישראל מגלים בצדקתם ובקדושתם ועבודתם ומסירות נפשם את קדושת היהודי המאיר בפנימיותם, עד שקדושת אין סוף לו התפשטות וגילוי בעולם הסופי והגבולי בזה יש לנו שייכות לעצם אור אין סוף שבקרבתו. אבל אלמלא לא היה היהודי שיעבוד את השי"ת בפועל, ולא היה מי שבכוון לגלות את האור האין סוף שבקרבתו, שוב אף אם נמצא הארה זו, מ"מ מצידנו לא היה לנו שום חיבור לזה, והיה כלא היה, וכמו קודם בריאת העולם, נמצא שדוקא אחר עבודת הצדיקים שהיו מתעלים כל כך, שאם יהיה ענין עילוי הבלי גבול בגבול (האין סוף בסוף) בזה דווקא יש לנו חיבור, לאין סוף, ושוב אנו יכולים להשיג למסרע את עצמות קדושת היהודי, שהוא אין סוף ממש, ועד שממילא הפשוט שביהודים הוא גדול כל כך כמו הצדיק ממש.

ומכל זה נוכל להשכיל עוד במעלת עבודתינו, אף שבחיצוניות נראה כעבודה מוגבלת וכלא חשיבא כלפי עצם קדושת היהודי והמצוות, שהם אין סופיים, הנה באמת כל זה היה אלמלי קיבלנו את התורה והמצוות, ואלמלי נטע השי"ת חלק אלוך הדבוקה באור אין סוף בקרבנו, אך משהפכנו ליהודים, וקדושת התורה והמצוות חדרה בנו, שוב אף רגשותינו והשגותנו הם אלקיים ואינם גבוליים, ולא רק פשטות המצוות ומעשיו, אלא גם הדחילו ורחימו והעבודה של היהודי, הוא אין סופי, ופנייתנו להשי"ת אינה פניה של יהודי, וההתלהבות הצדיקים בעבודה ובמצוות אינה תוספת פעוטה וגבולית על היהדות והמצוות, אלא אור אין סוף ממש, שכל מלאך ושרף אין להם נגיעה לזה.

ויכנו השי"ת ויפתח לבנו בתורתו וישם בלבנו האבתו ויראתו. מעבוד מותו שיעורו של המשפיע הנור"ח ר' בן ציון אפל שליט"א המתקיים מדי יום שלישי בשעה 9:30 בערב בהיכל ביהמ"ד הגדול

של 'אין סוף' הוא איכות אחרת של מציאות, אשר בה לא שייך להוסיף מאומה - ולא בגלל שכבר הוסיפו עד קצה גבול היכולת... אלא בגלל שהוא בעצם איכות אחרת של מציאות, מציאות שלא התחילה באיזשהו מקום, ולא תיגמר אן שהוא. 'אין סוף'. מציאות שמרוממת ומופשטת מכל כלל שאנו מכירים בעולמנו שכולו גבול וסוף.

כי התרגום הנכון של 'אין סוף', הוא לא הריבוי הגדול ביותר של דברים מוגבלים, כי אז זה לא אין סוף, אלא להיפך, הסוף הגדול ביותר... ולכן פשוט שתרוממה הנכון היא איכות אחרת. מרוממת מכל מציאות העולם המוגבל.

(וזו גם הסיבה ששורש התיבה 'הוספה' מורכבת מאותיות התיבה 'סוף', כי כל ענין ההוספה בא רק על בסיס הסוף, כי במקום של אין סוף, לא שייך כלל ענין של הוספה...)

ועתה נאמר אם כן, כי זה שהסברנו שהקדושה האין סופית שיש בכל מצוה ובכל יהודי פשוט מחמת רצונו הפשוט ית', מבטלים כל תפיסת מקום לחילוקי המדרגות וההשגות, אינה שמחמת הגדלות העצומה של האין סוף, מעלת ההשגות והגילויים מתבטלים מולה, אלא שאם מדברים על מציאות של אין סוף, אין כלל מקום לדבר שם על חילוקי מדרגות. כי כל המושג של חילוקי מדרגות שייך רק בעולם של סוף, שאפשר להוסיף בו ולעלות ממדרגה למדרגה, אך במקום של אין סוף הרי אין כלל מקום לכל השפה הזו של חילוק בין דרגה לדרגה.

ג

מוסיפים (כביכול) לאין סוף את הסוף

ואם כן גם המשל שנקטנו על הוספת ההשגות וההתלהבות, או דרגות הצדיקים, למעלה האין סופית של הפשטות, שנכוחים 'ההוספת כוס מים לאוקיינוס', אינו משל מכוון כלל וכלל.

כי גם אם ריחוק הערך בין כוס המים להאוקיינוס, רחוק כ"כ שנדרמה לנו שא"א לספור כמה מיליארדי מיליארדי כוסות מים נמצאים באוקיינוס, הם עדיין אותו איכות, גם כוס המים וגם האוקיינוס הם נבאים מוגבלים, וכל מעלתו של האוקיינוס הוא שהוא כולל בתוכו מיליארדי פעמים את אותו כוס המים.

אך בממשל, כאשר אנו מדברים על אין סוף, מדברים הרי על איכות אחרת לגמרי, מופשטת ומרוממת באין ערוך מכל המושג של הגבול, שהגבול אינו יכול להתקשר ולהעריך את עצמו מולו כלל.

אך דווקא הברל תהומי זה שבין המשל לנמשל, הוא זה שיעמיד אותנו על מעלתם של ההשגות וקדושת הצדיקים.

כי באמת העולם כולו הרי בטל ומבוטל, לעומת אור ה', לאין ערוך יותר מכפי שכוס המים בטל לאוקיינוס, אין לעולם כלל מציאות של חשיבות, מול אין סוף.

אך מצד שני, לעומת המשל שכוס המים שאינו מוסיף כלום לאוקיינוס, כיון שהאוקיינוס מלא באותם כוסות מים, שונה לגמרי הנמשל של היהודי שמוסיף לקדושת המצווה האינסופית, השגות והתלהבות, והצדיק שחי את נקודת היהדות האינסופית אשר בו בכל פעולותיו בעולם הגשמי. **כי הם כן מוסיפים:** הם מוסיפים - כביכול - לאין סוף ית', את הסוף; הם פועלים בעבודתם את החידוש הנורא שאורו האין סוף יתפשט בתוך הסוף והגבול עצמו.

והוספה זו יקרה מאוד, ולתכלית זה ברא השי"ת העולם, להיות לו יתברך דירה בתחתונים, ו'תחתונים' הכוונה דעולמות יש להם סוף ושם דווקא רצון העליון שיתגלה אורו האין סופי. (ובוודאי לא מכוונו אנו פועלים זאת, אלא מחמת שכן גורה רצונו הפשוט).

והמשכה זו תבוא דווקא על ידי שהיהודי יקיים המצוות ברעותא שלים, ויעבוד את בוראו בכל כוחו. ואף שכל אלה הם עניינים גבוליים וסופיים, אבל הא גופא, כאשר גילה אור

אחר שביארנו בס"ד בשבועיים הקודמים, בשני מאמרים יסודיים, את מעלתו העצמית, של כל יהודי, כפי שהיא, ושל כל מצווה כפי שהיא, מצד הקדושה האין סופית של רצונו הפשוט ית', שרצה בעמו וקידשנו במצוותיו, לפני כל השקעה נוספת.

הוסבר באריכות איך שלעומת המעלה האין סופית של כל יהודי, כל מדרגה שיהודי מתעלה יהיה מה שיהיה, הם כאין וכאפס לעומת עצם קדושת היהודי, והרי זה כמו הוספת כוס מים לאוקיינוס. (וזה לא מקטין בעינינו את מעלת הצדיקים, כי אדרבה, הוסבר אין שדווקא ע"י הצדיקים מתגלה קדושת היהודי בעוצמת תוקפו, ולא ללמד על עצמם יצאו אלא ללמד על הכלל כולו יצאו, וזהו ענין ההתקשרות, שהצדיק גילה את קדושת היהדות הגנוזה בקרבנו פנימה).

וכן הוסבר במאמר נוסף על הקדושה האין סופית של כל מצווה **כפי שהיא**, אשר כל ההשגות וההתלהבות שיהודי מוסיף למצוה גם הן כמוהן כהוספת כוס מים לאוקיינוס, (והיא זו הנותנת להתלהב בכל מצוה עד בלי די, כאשר ההבנה במעלתו העצמית של המצווה באופן הפשוט ביותר, מביאה לגילה ושמחה עצומה בגדול התיבה).

נעבור השבוע להתבונן במעלת העבודה דייקא, שאע"פ שעצם היהודי ועצם המצוות קדושים בקדושת אין סוף, מכל מקום יש מקום נפלא לעבודה, וממילא יתבאר רום מעלת הצדיקים, שעלו במעלות העבודה עד בלי די.

א

כבודם יותר מכבודו

ובאמת היה מקום לומר, שכל מעלות הצדיקים והמצוות זה למעלה מזה, הם כולם דווקא בתוך העולמות (שאחר הצמצום) שבהם יש ראש וסוף, אשר אכן באותם עולמות, המדרגות מחולקים, הצדיקים - ועד"ז המצוות המתקיימות בשלימות - שייכים לעולמות העליונים, והפשטות והמצוות המתקיימות כמצוות אנשים מלומדה שייכים לעולמות נמוכים יותר. אבל בערך מקור העולמות - אורו האין סוף שהוא למעלה מעלה מכל העולמות כולם שוים לטובה, ללא חילוקי מדרגות.

ואם שזה לבד חילוק עצום שאי אפשר לנו לתאר עד כמה נעלה כל עולם מעולם שלמטה ממנו, אשר אם יש לאדם שמחה בהרווחת מיליארד וזרל בעולם זה, שמחה זו נמוגה כאין מול קצת מהבהירות והמתקנות שיש בעולם אחד שלמעלה מאיתנו, וכן בכל עולם כלפי עולם עליון יותר, בכל דרגות העולמות, לאין מספר. אמנם אליבא דאמת אין זו נכון כלל, והס מלהזכיר הוה אמינא כזאת, שרק העצם המצוות שכולם שוים בה עולה לאין סוף, ואילו הדחילו ורחימו ומסירת נפשם של הצדיקים אינם עולים לאין סוף, וערכם רק כלפי העולמות, ולך דרוש מכל הספק"ק המאריכים במעלת הצדיקים שהם שעשועים לאין סוף ית', ממש, ושחס הקב"ה על כבודם יותר מכבודו, כמובא באדר"א זוטא.

אלא האמת היא שמעלת העבודה וקדושת הצדיקים עולה ומתעלה לפני השי"ת עצמו אין סוף ב"ה וב"ס, ולא רק בלבושי העולמות המוגבלים. ואע"פ שעבודת בשר ודם אפילו באופן היותר נעלה היא מוגבלת, מכל מקום היא עולה למעלה לאין סוף ברוך הוא.

והנה לכאורה אתמה, מה שייך שיוסיף עבודתינו המוגבלת, ויהא לו משמעות כלפי אין סוף ב"ה, והלא הרי זה דומה כמו מי שביקש להוסיף כוס מים לאוקיינוס ולאין ערוך פחות.

אולם בכדי לבאר הדברים, נפשט קימעא ונסביר טוב יותר את משמעות המושג 'אין סוף'.

ב

'אין סוף', או הסוף הגדול ביותר?...

מה הוא אין סוף? ההגדרה היחידה שניתן לנו אנשים מוגבלים לומר על כך הוא, שזו שלמות כזו, שלא שייך להוסיף עליה מאומה. לא בכמות, לא באיכות, ולא בשום ציור שיהא. וזה נכלל בתרגום הפשוט של המילה 'אין סוף'. כי כל דבר שייך להוסיף בו מאומה, בכמות או באיכות, זה מורה שהיא מציאות סופית ומוגבלת, אשר לפני שהוספת, היתה חסרה את ההוספה הזו, ועכשיו ניתוסף בה עוד דרגה. אך מציאות

רשפיה / כללי והצי קודש ממאורי החסידות

הצדיקים הן הם המרכבה, והמעשיות שלהם הם מעשי מרכבה

הרה"ק מרדכי ז"ע

יוצאים להצלחה!

רוצה.

אלא שכאמור, כל עוד רק דחקנו את הלב הצדה, עדיין נמצא שהאדם לא יהיה מחובר לזה, כי הרי רק המח אמר זאת והלב לא הסכים. על כך ישנה עבודה לאחר מכן שגם הלב יתחבר לזה, אבל זה רק לאחר שהמח שלט על הלב ועשה מה שנכון בשכל.

ג.

עתה נעבור לראות כיצד הסוגיא הזו היא שורש כל סיבוכי הנפש. וכאן צריך לציין נקודה חשובה: **הרגש מתבסס הרבה מאוד על כח הדמיון.** שהרי השכל נשען על האמת. הרגש אפוא נשען על דמיון שאינו אמת.

ובכן, עומד לו אברך והרגש מגרה אותו: אני רוצה להיות תלמיד חכם! בדמיונו הוא מתחיל לצייר לעצמו כיצד הוא שולט בכל חלקי התורה, וכל רז לא אניס ליה. הדמיון נפלא מאוד, והוא כבר מתחיל להרגיש את זה, כך שבעיניו נראה שיש רק כפסע בינו לבין הידען והמתמיד בכל חלקי התורה...

ולכן, כשהוא מתחיל לעבוד באופן איטי ומתבקש לקנות עוד שורת גמרא וסעף שולחן ערוך, ולא מצליח להגיע כמובן אפילו לקצה ההצלחה בינתיים, הוא מרגיש שהוא כשלון אחד גדול. וכתוצאה מכך כבר גם באים פחדים וחרדות שלא יצמח ממנו כלום, והוא רואה: בדמיונו כבר היה גאון עולם, ועדיין הוא עם הארץ... וזה לא נגמר בכך. רגשות הללו גם יביאו בדרך כלל רגשות נוספים של קנאה, של אובדן כל החיות והשמחה, שקיעות בעצבות, ועוד ועוד.

וזהו רק דוגמא אחת לאדם ששקל החלטותיו ברגש, בלב, ובכח הדמיון. וכן הוא בכל דבר. רוב מאובי האדם, הן מעצמו והן מסביבתו, באים מכך שהוא חי על רגשותיו. אמנם אילו היה חי על פי שכלו, לא היה מדמה במחשבתו ציורים דמיוניים ובלתי אפשריים, הוא היה כן עורך לעצמו תכנית מעשית ואפשרית שבנויה על פי שכל, ואז בעז"ה היה יכול להגיע ליעדו, ואז, כשהיה מגיע ליעד, היה באמת מתחבר באופן רגשי.

ד.

עד כאן כתבנו פשוט-פשוט, אבל בעצם, כל סוגיית "מח שליט על הלב", מקבלת בפנימיות התורה מבט אחר. פנימיות התורה אומרת: **אין כאן מח ולב, אלא יש כאן שתי נפשות.** נפש האלקית שוכנת במח, נפש הבהמית שוכנת בחלל השמאלי שבלב. כשהלב שלך רוצה משהו, אין זה אלא הסתרה וכח הרע. ולעומת זאת מה שהשכל אומר, הוא הרצון העליון, ותפקידך להכניע אליו את הרע, על ידי שאתה הולך לפי הרצון העליון ולא לפי הרגש שכולו רע וקליפה.

ולכן הלב מתעורר ראשון, כי כך טבע הקב"ה בבריאה שהרע יתעורר תחילה, כי הרי כל מטרת הבריאה היא שהטוב יזכך את הרע. "ברישא שחוקא ואחר כך נהורא". ולכן מגיע יצר הטוב בגיל שלש עשרה, כי קודם מופיע הרע, ואחר כך הטוב שבא להכניעו.

במילים אחרות: כשהשכל שלך אומר שכן וכך נכון לעשות והלב אינו מתחבר לזה, ואתה משליט את מוחך על לבך, אתה לא רק עושה דבר שהוא נכון יותר, אלא אתה משליט את רצון ה' על כוחות הרע המנסים למנוע זאת ממך.

הנקודה הזאת משנה גם לעניינו: כי אם מקודם כשאמרנו שצריך להציב יעדים עם תכנית שכלית, היה זה רעיון אנושי גרידא, עתה מתברר לנו שמדברים מלחמת הנשמה עם הגוף, הקדושה האלקית מול כוחות הרע. כשאדם מנווט את עצמו על פי הרגש, בכל דבר שרק יהיה, הוא הולך אחר הרע וההסתרה, וסופו יגון ודאבון נפש. **ולעומת זאת מידה טובה מרובה,** כשהיודי עושה תכנית שכלית כיצד להצליח, הרי מדובר בשכל אלקי בלתי גבול, אשר סופו הצלחה ושמחה וכל טוב.

בסייעתא דשמיא!

שאלה:

אני לא מצליח בעבודת השי"ת, ואני כל הזמן צובר כשלון אחר כשלון, ואני כבר מפחד שאני באמת לא מסוגל להצליח, ואני פשוט מסובך נפשית עד למעלה ראש. השאלה הגדולה היא: איך יוצאים פעם אחת ולתמיד מעולם הכשלונות ומתחילים להצליח?

תשובה:

א.

לפני שנגיע לתשובה, ראוי להקדים שתי נקודות פשוטות שלפעמים הן הן הגורמות להרגיש כשלון:

א. כל הצלחה היא **הגעה ליעד**, וכל כשלון הוא **אי הגעה ליעד**. השאלה היא רק: מה היעד שלך? יש אנשים שכל הצלחתם היא שהצליחו לגמור את החודש, ויש אנשים שאם אין להם מיליארד דולר בבנק הם בכישלון. כל אחד לפי היעד שמציב לעצמו - כך יהיה הכשלון.

לכן, הפתרון לקושי זה הוא לפעמים פשוט להציב יעד נכון. אם לא תשלה את עצמך שאתה יכול דברים שמעבר לכוחך - הכשלון לא יפקוד אותך כל כך מהר. אם תשער באופן הנכון את כוחותיך ותכונותיך, ולפי זה תציב את היעד, מסתבר מאוד שבאמת תגיע לזה בעז"ה.

ב. כל אחד מבין, שכדי להגיע ליעד, צריך ללכת את כל הדרך עד שמגיעים אליו. מובן מאליו שהדרך אינה נחשבת חוסר הצלחה, אלא לחלק ממנה. כך שלא נכון להרגיש בעודנו צועדים באמצע הדרך שאנחנו בכשלון. במילים אחרות, כשאדם עדיין צועד לעבר היעד ולא הגיע אליו, אין זה נחשב שהוא נכשל, אלא להיפך, הוא כבר באמצע ההצלחה. וגם אתה, ייתכן שאתה פשוט בדרך, ולכן גם אם אתה עדיין לא רואה את ההצלחות המהירות, אתה כבר עכשיו מצליח.

ב.

ומכאן לעצם הענין:

כדי לענות על השאלה, נרחיב בסוגיא אחרת לגמרי, אשר באמת, במחשבה מעמיקה, היא שעומדת מאחורי רוב סיבוכי הנפש והרגשות הכשלון, כפי שיראה המתבונן.

והסוגיא היא: **מח שליט על הלב.**

יש בכל אחד מאיתנו מח ולב, שכל ורגש, ואלו שני עולמות אחרים לגמרי. כל דבר בעולם שרק יהיה, אפשר להתייחס אליו בשתי צורות, התייחסות שכלית והתייחסות רגשית.

ההתייחסות השכלית בודקת: מה הדבר הזה באמת, בלי שום נטיה אישית. לא נוגע לשכל אם זה טוב באופן אישי לעצמי או לא, אלא האמת כשלעצמו. לעומת זאת **ההתייחסות הרגשית** בודקת: כמה אני מתחבר לזה? לא משנה לי מה האמת, רק האם זה טוב לי אישית.

למעשה, צריך את שניהם. כי אם האדם ישתמש רק עם המח, אזי הוא לעולם לא יתחבר. הוא מבין בהעדר ברירה שכך חייבים לעשות, אבל הוא לא מחובר לזה. מצד שני, אם האדם ישתמש רק עם הלב, כפי שרוב האנשים עושים, הרי "הקנאה והתאוה והכבוד" - אשר אליהן נמשך הלב - "מוציאין את האדם מן העולם".

אולם כיצד משלבים בין שתי הגישות, הרי ישנה **סתירה עמוקה בין שתי הגישות בהרבה מאוד נושאים.** לפעמים השכל אומר שהדבר נכון, והרגש לא מתחבר אליו, לפעמים השכל אומר שהדבר לא נכון, והרגש כן מתחבר אליו. מהי העצה אפוא??

לכן נתן לנו הקב"ה כלי נפלא שנקרא "מח שליט על הלב". זאת אומרת שהקב"ה העמיד בטבע האדם שיש לו כח לעשות בדיוק מה שהמח אומר לו, למרות שבלבו נמשך לו לעשות אחרת. המח פשוט משתלט על הלב ואומר לו: אתה לא בעל הבית. תעשה מה שנכון ולא מה שאתה

לדמותו של חסיד | הרה"ח ר' יעקב שמחה רזנבערג ז"ל הי"ד

הרה"ח ר' מרדכי בלום שליט"א

מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה

ר' יעקב שמחה רזנבערג הי"ד ממאטעסאלקע מחשובי תלמידי רביה"ז זי"ע בבערגסאז. היה דוגמת מופת של חסיד יישר יוד, על אף שהיה עסוק כל היום במסחרו, והיה נודד במסילת הברזל מיריד ליריד ומעיר לעיר, והיה טרוד ומוטred בעסקים, בכל זאת לא נגע כל זה במהלכי מחשבותיו הפנימיים, במוחו ודעתו היה קשור כל היום אל השי"ת, היה תלמיד חכם ובר דעת. היה דבוק בהתקשרות אהבה וביטול אל רביה"ז זי"ע. על אף כל טירדותיו במסחרו, היה משקיע כל לבו ונפשו בעבודת התפילה, עד כדי שהתעלף פעם באמצע ברכת 'אהבה רבה'.

התקרבותו

סיפור התקרבותו של ר' יעקב שמחה לרביה"ז זי"ע היתה, כאשר שמע על עבודתו הקדושה של רבינו, ונתפעל מאוד ואחזו חשק לראות במו עיניו את הבוצינג קדישא המאיר לארץ, ואכן הגיע לבערגסאז לראות בעבודתו הקדושה, ולא האמין מה שרואה איך שגם בדורנו השפל קיים במציאות צדיק עם תלמידים בעבודות רמות ששמענו על צדיקים בדורות הקודמים.

סיפור ר' יעקב שמחה שהמכה בפטיש שאז החליט סופית להתקשר ברבינו, היתה כאשר הגיע לתפילת ראש חודש בצוואת עם רבינו, ושמע את אמירת ההלל של רבינו כשעמד לפני התיבה, והתיבות הקדושות שהוציא רבינו בקדושה וטהרה פלחו לכליותיו, והתחיל אש קודש לפעום בקרבו, ומני אז הפך לתלמיד מובהק, עד שכמעט שלא הסיח דעתו מרבינו.

איך וויל זיין גארנישט

במכתבו הידועה ששלח לרבינו לארה"ק (נדפס בספר תור"א ח"א), רואים קצת איך שהיה דרוכגעווייטער חסיד יישר יוד, הוא מפרט קצת לרבינו כיצד נשתנו כל חייו מאז שזכה להתקשר אליו. הוא כותב שם, שהלא גם קודם התקרבותו הייתי עוסק בתורה ותפילה וקיום המצוות בהידור, אבל אז סברתי בדעתי שהניג עובד ה'. אולם מאז שהתחברתי לצדיק אני רואה בכל יום ויום יותר איך שאני רחוק מעבודת ה', וכמה עלי עוד להרבות בעסק התשובה לזכות לנקודת אמת.

הוא ממשיך שם לכתוב, מקודם היה כל מגמתי בעולם להיות איזה מציאות חשובה, ועכשיו כל מגמתי הוא שלא להיות, אלא להיות בטל ונכנע לפני כל בר ישראל ממש, הבושה וההכנעה אשר נשפע לי מרבינו אי אפשר לפרט ולהוציא בשפתיי.

בר דעת כזה

אחרי שעלה רבינו לארה"ק היה כל התקשרותו מרחוק, והוא מתבטא שם במכתב שבכל יום בעת התפילה ובפרט בעת רצון הוא מדבר ומשוחח את אשר על לבו עם רבינו, כידוע בשם חסידי סטרעליסק "חסידים שמועין זיך אויס מיטן רבי"ן ביין דאווענען". הוא ממשיך שם שהלואי והיה יכול לצלם את אותן שיחת הלב שהוא שח על יום עם רבינו, ולשלוש לרבינו. כי אי אפשר להעלות על הכתב את הגעגועים והכיסופין שהוא מרגיש לרבינו. אנו רואים מכך דוגמא קטנה איך שהיה חסידים חיים את ההתקשרות לרבותיהם מרחוק.

וסיפר הרה"ח ר' פנחס דוד וועבערמאן ז"ל שהיה אצל רביה"ז כאן בארה"ק שכקיבל את המכתב, שלאחר שסיים רבינו לקרוא את המכתב, נכנס מביתו לביהמ"ד והתבטא להתלמידים ששהו שם אז, "קיבלתי מכתב מר' שמחה מאלקע, ומה אומר לכם, על זה חייבתי שיהיה לי תלמיד בר דעת כזה".

לקחים רבים נוכל ללמוד מהמכתב שם המלא וגדוש, רואים קצת כיצד נראית צורתו של חסיד יישר איד, והתקשרותו לרבו, ולא יכילו הנייר, והרוצה ידרשנו משם.